

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om det attende Aarhundredes Oplysning i Salighedens Sag

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 115. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1825_410_2-txt-shoot-idm1074/facsimile.pdf (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

da er man set oplyst, og at det altsaa ci kan have været de Oplysre, men kun de Blinde, der, uden Givelselighed, besægtede Bibelen saa vragt, og behandledes den christelige Undervisning saa uforståelig. Dette vil jeg her kun berøre, for at lægge hele Vægten paa det Spørgsmaal: om da Vennerne af det attende Aarhundredets Oplysning, som dog vilde hedde Christne, virkelig ofte havde de kaldte Christendom af det Ny Testamente, saa deres Fremstilling deraf er, om end i Sproget ubestatt, om end i mange Dole haltende, ubeslæmt, usufulstændig og fejlagtig, saa dog i det Nedenstaaende og Kunstdruckede, i Grund-Sætningen og Hoved-Sagen, christelig efter Christen? Enhver maa indse, at med al mulig Eftergivelsenhed, kan man dog ikke eftersigive den Forbejd, at hvem der vil lære Andre Christendom, skal i det Mindste sige dem, hvad der, efter dens eneste Kitte, det Ny Testamente, uanvendelig er dens Hoved-Sætning, og udgør dens Givelselighed, og at med al mulig Skænkelighed, kan man ikke undgaae at falte Antichristeligt, hvad der lægger an paa at bluse eller nedrive Christendommens Hoved-Sætning, og at gøre noget Andet, hvilket ligemægtet hvad, til denne Hoved-Sætning, som det ikke er.

Dette er, hvad Enhver maa indbomme, og nu paastaaer jeg, at hvad Vennerne af det attende Aarhundredets, endnu blandt Theologernes herhende, Oplysning, udgav for Christendom, var ikke ost af det Ny Testamente: hvad de udgav for Christendommens Hoved-Sætning var det ille, og hvad der anbefaer er det, fortov, forkladte eller forvansede det; det paastaaer jeg, og er ikke bange for, at nogen ærlig Mand, der med mindste Alvor har læst det Ny Testamente, skal sige, det er ikke sandt, hvad enten han saa billiger Christendommens Hoved-Sætning eller ikke.

Det er nemlig set ikke muligt, at et fornuftigt Menske kan læse det Ny Testamente, enten i Grund-Sproget,

(8°)

eller i redelige Overfæstelser, med den alvorlige Henstigt, den skal at lære, hvad Christendom er, uden at finde, at baade efter Jesu anførte Ord, efter hans Apostlers Fortælling, og efter deres Tres-Beklædelse, i de vigtigste, mest afgørende Stælle, er det Christendommens Hoved-Sætning, som alle Christne maae troe, og, selv med den oienfølsomste Livs-Gave, standhaftig beklæde: at Jesus af Nazareth, Marias Son, er Guds eenbaerne Son, og Verdens Fræsler, har, som Guds eenbaerne Son, alle gudommelige Egenskaber, undtagen den, at være sin egen Fader, som hans Sonne. Navn bestemt udelukker, og er, som Fræsler, den eneste Saligheds Grund for Menneskene, saa Kun hos som antog ham dertil, kan blive salig, indgaae til det evige Liv, som er evig Frede, Fred og Glæde!

Enhver som har undersøgt Sagen, ved, og enhver som vil undersøge den, skal finde, at jeg her ikke regner det mindste mitte til Christendommens Hoved-Sætninger (articulos fidei fundamentalios) end hvad der umuligt, uden at giøre Jesus og hans Apostoler til Svæmmere og Vedragere, og derved tilintetgjorte Christendommen, han filles derfaa, og nu spørger jeg: om de, efter det attende Aarhundredets Sprogs, oplyst Theologer formåede disse to christelige Hoved-Sætninger som saabanne, eller om de ikke værtimod alle, fun mer og mindre aabenbart, regnede netop disse Hoved-Sætninger fra, naar de talde em den øje, sine, fornuftige, oplyst Christendom, regnede dem fra, ved enten ligestemt at erklaare dem for falske, eller ved at fortælle dem, og erklaare noget ganske Andet for det Væsenlige og Vigtige i Christendommen, for dens Hoved-Sætning, dens Hoved-Sag og Kjeme? Saal spørger jeg, og svaret, efter det modneste Overlag, jeg formaaer at anvende, og med de bestemteste Ord, jeg kan finde: virkelig, alle de Theologer, som beklemte sig til, hvad man, efter Semlers Tid, kaldte den rædsede, fornuftige, oplyste Christendom, alle de af

